

Vergaderjaar 2018–2019

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2753

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 januari 2019

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij twee fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche: Mededeling over een sterkere internationale rol van de euro en aanbeveling over de internationale rol van de euro op het gebied van energie (Kamerstuk 22 112, nr. 2752).

Fiche: Mededeling over de uitvoering van het EU Contingency Action Plan Brexit

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

Fiche: Mededeling over de uitvoering van het EU *Contingency Action Plan* Brexit

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Vorbereidingen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 30 maart 2019: Uitvoering van het *Contingency Action Plan* van de Europese Commissie
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
december 2018
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM (2018) 890
- d) *EUR-Lex*
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1546522188968&uri=CELEX:52018DC0890>
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevings-toetsing*
Niet opgesteld
- f) *Behandelingstraject Raad*
n.v.t.
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Buitenlandse Zaken, in samenwerking met:
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat,
Ministerie van Financiën,
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Ministerie van Justitie en Veiligheid,
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

2. Essentie voorstel

Met deze derde¹ mededeling over voorbereidingen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (hierna: Brexit) schetst de Commissie het kader waarbinnen de Commissie gelijktijdig met het uitbrengen van de mededeling, nog een aantal wetgevende maatregelen op EU-niveau voorstelt om enkel de negatieve gevolgen van een Brexit zonder terugtrekkingsakkoord zo veel als mogelijk te beperken. Op deze manier geeft de Commissie verdere uitvoering aan het *Contingency Actionplan* van 13 november 2018 met als resultaat dat alle daarin genoemde wetgevende voorstellen en ontwerp gedelegeerde handelingen hiermee door de Commissie zijn uitgebracht. Wat nog resteert zijn enkele ontwerpen van uitvoeringshandelingen waarvoor de Commissie 15 februari als deadline hanteert om deze uit te brengen, zodat er nog voldoende tijd resteert om erover te stemmen in het Comité dat daartoe bevoegd is. Daarbij geeft de Commissie aan dat ze «blijft monitoren» of aanvullende (wetgevende) maatregelen nodig zijn.

---

¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, de Europese Centrale Bank, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Europese Investeringsbank, Voorbereidingen voor de Terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 30 maart 2019: Uitvoering van het noodplan van de Commissie, COM(2018)890 d.d. 19 december 2018
Eerdere Mededelingen, getiteld:

- «Vorbereidingen treffen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 30 maart 2019», COM(2018)556 d.d. 19 juli 2018.
- «Vorbereidingen treffen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 30 maart 2019: een noodplan», COM(2018)880 d.d. 13 november 2018

De Commissie herhaalt in deze mededeling de oproep aan lidstaten om de eenheid te bewaren en om af te zien van bilateraal overleg, overeenkomsten of arrangementen met het VK, om het goedkeuringsproces van de terugtrekkingsovereenkomst niet te verstoren, het gelijke speelveld tussen lidstaten niet in gevaar te brengen, en omdat dit de onderhandelingen met het VK over de toekomstige relatie kan bemoeilijken. Ook worden de algemene beginselen voor *contingency planning* uit de eerdere mededeling van 13 november 2018 herhaald².

In het hoofdstuk over burgers herhaalt de Commissie de oproep aan lidstaten tot een genereuze behandeling van VK-burgers die voor de datum van de terugtrekking van het VK uit de EU (hierna: Brexit-datum) al in een EU27-lidstaat wonen, en daarbij pragmatisch te werk te gaan. Ze roept op om aan VK-burgers verblijfsrechten en toegang tot de arbeidsmarkt na Brexit-datum toe te kennen en daarbij ook administratieve en wetgevende voorbereidingen te treffen voor de uitgifte van een daarbij behorend verblijfsdocument, uiterlijk eind 2019. Tevens gaat ze in op de noodzaak van goede coördinatie tussen lidstaten op het gebied van sociale zekerheid en behoud van opgebouwde rechten voor socialezekerheidsuitkeringen, opgebouwd voor Brexit-datum, met specifieke aandacht voor tijdvakken van werk of verzekering die opgebouwd zijn in het VK voorafgaand aan de terugtrekking uit de Unie en het continueren van export van ouderdomspensioenuitkeringen, ook al wordt het VK een derde land. Op het gebied van coördinatie van sociale zekerheid roept de Commissie de lidstaten op om haar advies, zoals gepresenteerd in de Administratieve Commissie in artikel 50 samenstelling d.d. 20 december 2018, op te volgen bij het vormgeven van nationale contingency maatregelen.

In het hoofdstuk over sectorspecifieke regelingen licht de Commissie een aantal onderwerpen toe waarvoor bij deze mededeling gelijkwaardigheidsbesluiten, (voorstellen voor) verordeningen en gedelegeerde verordeningen, of besluiten gepubliceerd zijn, in voorbereiding op een eventuele *no deal* Brexit. Over de verordeningen worden aparte BNC-fiches opgesteld. Een gelijkwaardigheidsbesluit houdt in dat de Britse wet- en regelgeving, al dan niet tijdelijk, als equivalent aan de EU-wetgeving wordt gezien. Dit is op sommige terreinen een noodzakelijke voorwaarde voor VK partijen om diensten in de EU27 of aan EU27 partijen te kunnen aanbieden. De onderwerpen zijn:

- a) Financiële dienstverlening – een beperkt aantal EU *contingency* maatregelen ter bescherming van financiële stabiliteit in de EU27, in aanvulling op maatregelen van marktpartijen zelf. Financiële instellingen moeten hun klanten over de eigen maatregelen informeren, en klanten in de EU27 van Britse financiële instellingen met een vergunning in het VK dienen zich erop voor te bereiden dat hun financiële instelling straks bepaalde diensten niet meer kan verlenen. De betreffende EU-maatregelen zijn:
- Gelijkwaardigheidsbesluit van de regelgeving voor centrale tegenpartijen (CCPs) in het VK. Het VK wordt voor 12 maanden equivalent verklaard;
  - Gelijkwaardigheidsbesluit van de regelgeving voor en het toezicht op Britse *central securities depositories* (CSDs) voor 24 maanden op voorwaarde van wederkerigheid en effectieve samenwerking tussen de toezichthouders de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten (ESMA) en de Bank of England;

---

² Zie voor een samenvatting van deze algemene beginselen de Appreciatie van het EU Contingency Action Plan, per brief aan de Kamer gezonden op 7 december 2018 (Kamerstuk 23 987, nr. 291)

- Twee gedelegeerde verordeningen waardoor het voor bepaalde *over-the-counter* derivatencontracten mogelijk blijft om de contractpartij in het VK te vervangen door een contractpartij in de EU zonder dat dit leidt tot nieuwe verplichtingen zoals clearingverplichting of onderpandverplichtingen, mits het originele contract werd afgesloten voorafgaand aan de inwerkingtreding van de *European Markets Infrastructure Regulation* (EMIR). Deze mogelijkheid geldt voor 12 maanden vanaf de terugtrekking van het VK uit de Europese Unie.
- b) Luchtvaart – de Commissie stelt twee (tijdelijke) maatregelen voor om verstoring van het luchtverkeer bij een *no deal* Brexit te voorkomen, en op voorwaarde van wederkerigheid. Nationale maatregelen zijn dan niet nodig. EU-maatregelen:
  - Voorstel verordening bepaalde luchtvervoersdiensten op voorwaarde van reciprociteit;
  - Voorstel verordening over luchtverkeersveiligheid waarbij geldigheid van bepaalde vergunningen tijdelijk verlengd wordt.
- c) Wegtransport – een *no deal* Brexit heeft grote gevolgen voor het wegtransport, dat beperkt zal zijn tot de mogelijkheden van het internationale systeem met beperkte quota. De Commissie heeft op aandringen van de lidstaten een voorstel gedaan voor een maatregel om dit te voorkomen, en connectiviteit te verzekeren, op voorwaarde van wederkerigheid. EU-maatregel:
  - Voorstel verordening over wegtransportrechten voor VK-transporteurs tussen grondgebied van het VK en de EU27-lidstaten, op voorwaarde van reciprociteit.
- d) Douane en goederenexport – bij een *no deal* Brexit wordt alle relevante EU wet- en regelgeving voor de import en export van goederen uit derde landen per direct van toepassing op het VK, inclusief de controle daarop. Lidstaten moeten erop voorbereid zijn deze wet- en regelgeving in dat geval per direct toe te kunnen passen. Ook voor *dual use* goederen, een nieuw voorstel op verzoek van lidstaten ten opzichte van wat de Commissie al eerder in november rond het aankondigde, gaat specifieke regelgeving gelden. EU-maatregelen:
  - Gedelegeerde verordening voor opnemen van de zeeën rond het VK in bepalingen over termijnen voor «summiere aangiften bij binnenbrengen» en «summiere aangiften bij uitgaan» voor goederen die vanuit het VK naar de Unie of vanuit de Unie naar het VK worden verzonden;
  - Voorstel tot wijziging van EU Dual-Use verordening door de verlening van een uniale algemene uitvoervergunning voor de uitvoer van bepaalde producten voor tweërlei gebruik uit de Unie naar het VK.
- e) Europees klimaatbeleid – bij een *no deal* Brexit participeert het VK niet langer i) in het Europese Emissiehandelssysteem (ETS), wat tot marktverstoringen in de emissiemarkt kan leiden; en ii) in het quotasysteem voor het vermarkten van *hydrofluorocarbons*. EU-maatregelen:
  - Commissiebesluit over tijdelijke opschorting voor het VK van gratis toewijzing emissierechten, veiling en uitwisseling internationale kredieten;
  - Uitvoeringsbesluit over quotatoewijzing voor fluorkoolwaterstoffen aan VK-ondernemingen ten behoeve van toegang tot EU27-markt;
  - Uitvoeringsverordening met betrekking tot rapportage door ondernemingen ten behoeve van toekomstige quotatoewijzing op correcte wijze.
- f) Overig – de Commissie wijst erop dat zij met het oog op het volgende meerjarig financieel kader heeft voorgesteld de grensoverschrijdende steun voor vrede en verzoening in het grensgebied van Ierland en

Noord-Ierland voort te zetten en te versterken. Ook zijn enkele noodzakelijke aanpassingen in EU-statistieken voorzien. Maatregelen:

- Verordening om het PeacelV-programma (Ierland – VK) en samenwerkingsprogramma Ierland/Noord-Ierland/Schotland tot eind 2020 voort te zetten;
- Gedelegeerde verordening ter vermelding van het VK als derde land in EU-statistieken over betalingsbalansen, de internationale handel in diensten en buitenlandse directe investeringen.

In het laatste hoofdstuk roept de Commissie het Europees Parlement en de Raad op om ervoor te zorgen dat alle maatregelen uiterlijk op de dag dat het VK de EU verlaat in werking zullen treden, en roept ze de lidstaten nogmaals op om de eenheid te bewaren, ook als het om *contingency* planning gaat. Een lijst met 14 uitvoeringshandelingen, wetgevingsvoorstellen en gedelegeerde handelingen die zijn aangenomen door de Commissie is als bijlage toegevoegd aan de mededeling.

3. Nederlandse positie

a) Essentie Nederlands beleid

Het kabinet bereidt zich op alle fronten voor op alle mogelijke scenario's voor de terugtrekking van het VK uit de Europese Unie, inclusief het *no deal* scenario. Voor bepaalde maatregelen geldt dat deze uitsluitend of bij voorkeur op EU-niveau genomen kunnen worden. De regering onderschrijft het belang om de eenheid binnen de EU27 te bewaren, en het goedkeuringsproces en het gelijke speelveld niet te verstoren. Het kabinet hecht bovendien aan het principe van wederkerigheid ten opzichte van het VK, wat ook door de Commissie wordt uitgedragen. Over het EU *Contingency Actionplan* werd een Kabinetsappreciatie opgesteld en met een brief aan de Kamer gezonden op 7 december 2018 (Kamerstuk 23 987, nr. 291).

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet verwelkomt de informatie die de Commissie in deze mededeling deelt over de uitvoering van haar EU *Contingency* Actieplan. De voorstellen laten zien dat de Commissie serieus werk maakt van EU-inspanningen op het terrein van *contingency* planning, maar de regering sluit niet uit dat verdere EU-inzet noodzakelijk zal blijken te zijn. Het is positief dat bijvoorbeeld het onderwerp wegtransport nu ook in het *contingency* actieplan is opgenomen. De inzet om voor 15 februari a.s. overige aangekondigde ontwerpen van uitvoeringshandelingen vast te stellen wordt verwelkomd, maar het kabinet zal de uitvoering van de voornemens kritisch volgen.

De reeks seminars die gaande is voor de EU 27-lidstaten, aangevuld met extra technische besprekingen en bilaterale gesprekken op alle niveaus, bieden gelegenheid om op vragen bij de uitvoering van het actieplan de benodigde antwoorden van de Commissie te krijgen. Parallel daaraan werkt Nederland in relevante gremia met EU 27-lidstaten en de Europese Commissie naar tevredenheid samen, om gezamenlijke oplossingen te vinden die van belang zijn voor de uitvoering van nationale maatregelen op beleidsterreinen waarop de EU niet bevoegd is, maar waar coördinatie en afstemming in EU-kader vaak wel wenselijk is.

• Burgers

Het burgerhoofdstuk van de mededeling is in lijn met de fatsoenlijke oplossing op het gebied van verblijf, toegang tot de arbeidsmarkt en inburgering, zoals uiteengezet in de brief van de Minister van Buiten-

landse Zaken d.d. 7 januari 2019 over fatsoenlijke oplossing burgers *no deal* Brexit (Kamerstuk 23 987, nr. 299). Nederland zal Britse burgers en hun gezinsleden vanaf de datum van de terugtrekking van het VK uit de EU voorzien van een tijdelijke verblijfsvergunning, voor de duur van een overgangperiode van 15 maanden. Gedurende deze periode worden alle Britten en hun gezinsleden die voor de terugtrekking van het VK uit de EU rechtmatig in Nederland verblijven in staat gesteld een aanvraag in te dienen voor een definitieve verblijfsvergunning, waarvoor dezelfde toelatingsvoorwaarden gelden als voor EU-burgers zoals geformuleerd in Richtlijn 2004/38/EG.

De Tweede Kamer wordt op een later moment geïnformeerd over een meer gedetailleerde invulling van een fatsoenlijke oplossing op het gebied van sociale zekerheid. Bij deze inhoudelijke invulling zal rekening worden gehouden met het advies van de Commissie zoals aangekondigd in de Mededeling.

- Financiële dienstverlening

Op het gebied van financiële diensten beoordeelt het kabinet de door de Commissie genomen maatregelen als positief. De maatregelen zijn gericht op terreinen die van belang zijn voor de EU financiële stabiliteit. De continuïteit van de dienstverlening door Britse CCPs en CSDs wordt van belang geacht voor EU27 partijen. De genomen maatregelen hebben een tijdelijk karakter. Daarmee kan worden bezien of de Britse wet- en regelgeving ook in de toekomst blijft voldoen aan de EU-standaarden. Op het gebied van CCPs wordt in de EU nog verder gesproken over een versterkt equivalentieraamwerk met additionele instrumenten om de EU financiële stabiliteit te borgen door toezicht te kunnen houden op CCPs gevestigd in 3^e landen die voor de EU27 als systeemrelevant worden gezien.

De gedelegeerde verordeningen die de Commissie heeft gepubliceerd op het gebied van *over-the-counter* derivatencontracten maken het aantrekkelijker voor EU27 partijen om derivatencontracten die voorafgaand aan de inwerkingtreding van EMIR zijn afgesloten met een Britse partij over te sluiten naar een EU27 partij. De maatregelen zijn ondersteunend aan de voorbereiding van marktpartijen op de terugtrekking van het VK uit de EU.

- Luchtvaart

Het kabinet verwelkomt EU-inspanningen om op het gebied van luchtvaartveiligheid en luchtvervoer verstoring van de luchtvaartmarkt, in geval van een *no deal* scenario, bij voorkeur in EU verband te voorkomen. Echter, de voorgestelde verordening voor luchtvervoer is niet onomstreden, omdat deze het gevaar in zich draagt dat daarmee de bestaande bevoegdheidsverdeling tussen de Unie en de lidstaten op het gebied van luchtverkeersrechten niet alleen tijdelijk maar ook structureel zullen worden gewijzigd. Naar aanleiding van vragen van lidstaten heeft de Commissie aangegeven te willen werken aan een tekst waarin wordt duidelijk gemaakt dat dit een eenmalige en tijdelijke oplossing is die op geen enkele manier voorsorteert op toekomstige afspraken. Over het voorstel voor de luchtvaart zal in een apart BNC-fiche nader op ingegaan worden.

- Wegtransport

Het wordt als positief beoordeeld dat de Commissie haar rol op dit terrein op zich neemt in haar *Contingency Actionplan*. In het voorstel wordt het vervoerders uit het VK toegestaan bilateraal wegvervoer te verrichten tussen het VK en de EU op voorwaarde dat deze vervoerders in het bezit zijn van een door het VK uitgegeven vergunning en zich houden aan de geldende Europese regelgeving op het gebied van o.m. technische eisen,

sociale omstandigheden en verkeersveiligheid. De Commissie zal monitoren of het VK gelijkwaardige regels opstelt voor EU-vervoerders die toegang willen tot de VK-markt en behoudt zich het recht voor om de afspraken te beperken of stop te zetten wanneer hier niet aan wordt voldaan of het gelijke speelveld op andere wijze in het geding komt. Zonder dit voorstel zullen er grote verstoringen ontstaan en er is op korte termijn geen alternatief om de volledige vervoersvraag tussen de EU en het VK te accommoderen. Over de EU-verordening wordt een apart BNC-fiche voorbereid.

- Douane en goederenexport

Op het terrein van Douane geeft de Mededeling duidelijk aan dat het Douanewetboek van de Unie in volle omvang van toepassing is op het goederenverkeer tussen het VK en de EU bij een *no deal* Brexit. Dus zowel het innen van heffingen en belastingen als het vervullen van formaliteiten en de controle daarop, zijn vanaf dat moment aan de orde om een gelijk speelveld te garanderen. Het kabinet steunt de oproep dat de lidstaten alle noodzakelijke maatregelen moeten nemen om in het geval van een *no deal* Brexit het douanewetboek van de Unie en de desbetreffende voorschriften inzake indirecte belastingen vanaf de terugtrekkingsdatum op alle in en uitvoer naar het VK te kunnen toepassen en de bestaande mogelijkheden om de faciliterende maatregelen waarin het douanewetboek voorziet, toe moeten staan. Voorwaarde hiervoor is wel dat marktdeelnemers aan de eisen hiervoor voldoen en, conform wetgeving, het verzoek hiertoe -tijdig- hebben gedaan.

- Dual Use goederen

Het kabinet oordeelt positief over het voorstel om het VK toe te voegen aan de lijst van landen waarvoor de uitvoer van bepaalde *dual use* goederen onder een uniale algemene uitvoervergunning valt. Het VK voldoet aan het profiel van een land met een laag risico. Het uitblijven van deze maatregel zou leiden tot aanzienlijke extra administratieve lasten voor de overheid en bedrijfsleven. Op dit onderwerp ontvangt u een apart BNC-fiche.

- Klimaatbeleid

Het kabinet oordeelt positief over een besluit van de Commissie om het kosteloos toekennen en veilen van emissierechten door het VK, vanaf januari 2019 tijdelijk op te schorten. Dit voorkomt mogelijke marktverstoringen, wanneer het VK bij een *no deal* scenario niet langer deel uitmaakt van het EU-emissiehandelssysteem, en de door het VK uitgegeven emissierechten het surplus aan emissierechten op de markt zou vergroten.

Ook de besluiten over fluorkoolwaterstoffen (gefluoreerde broeikasgassen) zijn positief. Daarmee worden bij een *no deal* scenario passende quota aan bedrijven in het VK toegewezen, waarmee zij toegang houden tot de Europese markt, en worden de rapportageverplichtingen voor bedrijven aangepast, zodat onderscheid kan worden gemaakt tussen quota voor de EU en de VK-markt.

- Peace IV

Nederland heeft geen specifieke rol bij de samenwerkingsprogramma's tussen Ierland en Noord-Ierland en de maatregelen van de Commissie hebben voor Nederland geen effect.

- Medische hulpmiddelen

Nederland heeft in EU27 verband aandacht gevraagd voor zorgen op het terrein van met name medische hulpmiddelen, waar de Commissie tot op heden geen specifieke maatregelen voor heeft gepland. Uit een presentatie van de Commissie over VK-certificaten voor individuele goederen

blijkt dat er bij een *no deal* geen nieuwe producten met een CE-certificaat van een VK *Notified Body* (NoBo) in de EU verhandeld mogen worden na Brexit. Deze certificaten dienen na Brexit immers onder toezicht komen te staan van een EU27 NoBo. Het is niet duidelijk of dit ook geldt voor nieuwe voorraden van producten die reeds een geldig CE-certificaat van een VK NoBo hebben en al rechtsgeldig op de EU-markt verhandeld worden. Dit is met name een punt van zorg bij medische hulpmiddelen, gezien het belang van adequate beschikbaarheid van medische hulpmiddelen voor de gezondheidszorg. Om eventuele verstoringen in de continuïteit van toelevering van relevante medische hulpmiddelen te voorkomen, is Nederland in contact met de Commissie om hier meer duidelijkheid over te krijgen en om aandacht te vragen voor een eventuele oplossing in EU27 verband voor dit vraagstuk. Dit laat onverlet dat het in eerste instantie aan zorginstellingen om zorg te dragen voor adequate voorraden medische hulpmiddelen en daarover in gesprek te gaan met hun leveranciers.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De voorstellen van de Commissie zijn over het algemeen goed ontvangen. De aanpak en mate van transparantie worden gewaardeerd. Het wordt op prijs gesteld dat de Commissie open staat voor discussie over opnemen van relevante onderwerpen in haar *contingency* aanpak, zoals bijvoorbeeld *wegtransport* en *dual use* goederen, die inmiddels werden opgepakt op verzoek van een aantal lidstaten.

• Burgers

De Nederlandse aanpak voor verblijf, toegang tot de arbeidsmarkt en inburgering, zoals beschreven in de brief van de Minister van Buitenlandse zaken van 7 januari 2019³, lijkt grotendeels in lijn met de aanpak van de meeste lidstaten. Een groot deel van de lidstaten heeft hun aanpak echter nog niet publiek gemaakt. Ook voor sociale zekerheid lijkt brede steun voor een fatsoenlijke oplossing te bestaan.

• Luchtvaart

De meeste lidstaten steunen een EU-brede oplossing voor het behoud van vliegverbindingen tussen het VK en de EU bij een *no deal* Brexit. Vrijwel alle lidstaten hebben tegelijkertijd zorgen over een verschuiving als gevolg van het voorstel van uitoefening van bevoegdheden op het punt van landingsrechten van de lidstaten naar de EU. De Commissie heeft aangegeven te willen werken aan tekst waarin wordt duidelijk gemaakt dat dit een eenmalige en tijdelijke oplossing is die op geen enkele manier voorsorteert op toekomstige afspraken. Enkele lidstaten willen daarnaast een bredere reikwijdte van het voorstel dan enkel de eerste vier vrijheden.

• Douane en goederenexport

Binnen de EU27 zijn vooral de Noordwestelijke lidstaten, waaronder NL, erg actief in het voorbereiden van de douanediens en het ondernemen van activiteiten om bedrijven voor te lichten en hen praktische handvatten te bieden. Voor Nederland is van belang dat de Nederlandse havens blijven fungeren als prioritaire haven van vertrek en haven van binnenkomst voor goederen afkomstig uit, resp. onderweg naar, uiteenlopende delen van Europa. Wanneer in andere lidstaten de voorbereidingen te kort schieten, hebben de Nederlandse havens daar last van. Verder werkt Nederland met de andere EU27-lidstaten samen om in het kader van het EU *Contingency Actionplan* tot een gezamenlijke oplossing te komen voor de continuïteit in toelevering van medische hulpmiddelen.

³ Kamerbrief «Fatsoenlijke oplossing burgers *no deal* Brexit» (Kamerstuk 23 987, nr. 299)

- Medische hulpmiddelen

Verder werkt Nederland met de andere EU27-lidstaten samen om bij voorkeur in het kader van het EU *Contingency Actionplan* tot een gezamenlijke oplossing te komen om de continuïteit in toelevering van medische hulpmiddelen te borgen.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) Bevoegdheid

De grondhouding ten aanzien van de bevoegdheid voor de mededeling is positief. De Commissie is bevoegd om het *Contingency Actionplan* van 13 november 2018 verder uit te voeren. De Unie is bevoegd op de verschillende beleidsterreinen waar de mededeling betrekking op heeft.

b) Subsidiariteit

Buiten de specifieke wetgevende voorstellen die in de mededeling worden aangekondigd en waarvoor afzonderlijke BNC-fiches worden opgesteld, heeft het kabinet een positieve grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit met betrekking tot het EU *Contingency Actionplan* en de voorgestelde maatregelen daarin. Conform het gestelde in de Appreciatie over dit actieplan ⁴, is optreden en coördinatie vanuit de EU op de terreinen die daarin zijn meegenomen noodzakelijk om ernstige verstoringen in het geval van een *no deal* scenario te voorkomen. Tegelijkertijd moet worden gewaakt voor een verschuiving van competenties.

c) Proportionaliteit

Optreden op EU-niveau is vaak noodzakelijk om ernstige verstoringen in geval van een *no deal* te voorkomen. Deze maatregelen worden daarom verwelkomd omdat ze een goede en noodzakelijke aanvulling zijn op de nationale *no deal* voorbereidingen. Deze maatregelen zijn geschikt en gaan niet verder dan noodzakelijk om het doel van het voorkomen van ernstige verstoringen in geval van een *no deal* scenario te bereiken. Tegelijkertijd kan niet worden uitgesloten dat meer maatregelen op EU-niveau noodzakelijk zullen zijn.

d) Financiële gevolgen

De individuele maatregelen voortvloeiend uit de uitvoering van deze mededeling kunnen budgettaire consequenties hebben, en Nederland zal daar kritisch op zijn. Waar van toepassing wordt dit meegenomen in onderliggende BNC-fiches of in de nationale uitwerking. Voor zover er consequenties zijn voor de EU-begroting, is de Nederlandse inzet gericht op een kleiner en gemoderniseerd Meerjarig Financieel Kader (MFK). Eventuele nationale budgettaire gevolgen zullen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement.

e) Gevolgen voor regeldruk, administratieve lasten en concurrentiekracht

De terugtrekking van het VK uit de EU heeft per definitie consequenties voor overheid, uitvoeringsdiensten, het bedrijfsleven en burgers, aangezien er meer formaliteiten zullen worden ingevoerd bij grensoverschrijdend verkeer van goederen, diensten en personen.

⁴ Appreciatie van het EU Contingency Action Plan (COM(2018)880), per brief aan de Kamer gezonden op 7 december 2018 (Kamerstuk 23 987, nr. 291)

Deze mededeling of de maatregelen daarin leveren niet een hogere, dan in alle redelijkheid te verwachten, regeldruk of toename van administratieve lasten op. Op bepaalde terreinen zullen de maatregelen de toename van administratieve lasten, soms tijdelijk, enigszins beperken.

Ook het Europees concurrentievermogen zal veranderen, evenals het concurrentievermogen van Nederland. Naast bedreigingen levert dit ook kansen op. Enkele voorstellen in deze mededeling hebben effect op het concurrentievermogen omdat ze bijdragen tot behoud van een gelijk speelveld tussen EU-lidstaten onderling, of tussen het VK en de EU-lidstaten.